

REVISIONSKONTORET

Gävle kommun

och Gävle kommunkoncern

Årsredovisning och lagstadgad delårsrapport 2021

Årsredovisning och lagstadgad delårsrapport 2021

Gävle kommun och Gävle kommunkoncern

Revisionskontoret

Kvalitetssäkring, Gunilla Beckman Ljung, revisionschef

Gävle kommun 2022-04-28

Dnr 21REK9

www.gavle.se

Innehållsförteckning

A. Har årsredovisningen respektive delårsrapporten upprättats enligt gällande regelverk, normer och god redovisningssed?	3
Sammanfattning räkenskapsrevision	3
Avvikelser från regelverk och god redovisningssed	4
Balans- och resultaträkning	7
Granskning av väsentliga resultatposter	7
Granskning av väsentliga balansposter.....	9
Sammanställd redovisning	12
B Är resultatet förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?	13
Kommunövergripande måluppfyllelse.....	13
Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	13
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.....	16
Påtagligt förbättrat företagsklimat.....	17
En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	20
En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.....	21
Finansiella mål och uppföljning av måluppfyllelse.....	23
Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.....	23
Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans	25
Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad.	26
C. Uppfyller kommunen det lagstadgade balanskravet?	27

A. Har årsredovisningen respektive delårsrapporten upprättats enligt gällande regelverk, normer och god redovisningssed?

Sammanfattning räkenskapsrevision

Inledning

Vi har utfört granskning av helårsrapporten för Gävle kommun för perioden 2021-01-01—2021-12-31. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna helårsrapport i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna helårsrapport grundad på vår granskning.

Granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, samt enligt god revisionssed för kommuner i Sverige. Det innebär att den varit så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

Granskningen syftar till att ge underlag för en bedömning om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om årsredovisning är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Slutsats

Grundat på vår granskning i tillämpliga delar har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen för Gävle kommun inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i övrigt.

Avvikelser från regelverk och god redovisningssed

Gällande regelverk

Kommunallagen (KL) 11 kap 16 - 21 §§

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Normer och god redovisningssed

Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) är normerande organ och har utgett 18 rekommendationer, delvis omarbetade med anledning av den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning.

[Avvikelser från regelverk och god redovisningssed](#)

RKR R1 Bokföring och arkivering

Kommunen har inte anpassat redovisningen till RKR R1 Bokföring och arkivering. Enligt uppgift pågår arbete med framtagande av systemdokumentation med behandlingshistorik.

RKR R5 Leasing

Gävle kommun redovisar finansiell leasing avseende berörda leasingkontrakt med Gavlefastigheter Gävle kommun AB (GFAB) och som är tecknade från och med år 2017. Någon ny bedömning av rullande hyresavtal har inte gjorts, ej heller hyresavtal avseende äldreboenden. Avskrivningstiden är nyttjanderätten på hyresavtalet. Det innebär att när hyrestiden är slut finns det inget tillgångsvärde kvar. Omräkning har även skett av föregående år.

RKR R16 Sammanställda räkenskaper

Vi noterar att skatter i bolagen nu har redovisats enligt RKR R 16 för 2021. Skatter i bolagen har tidigare år redovisats som en separat post i resultaträkningen för kommunkoncernen. Revisionen har tidigare år lämnat rekommendation om att följa RKR R 16 som säger att skatt på årets resultat ska ingå i verksamhetens kostnader och informeras om i not.

Den tidigare avvikelserna har gett en missvisande redovisning av Gävle kommunkoncerns nettokostnader och resultat till Räkenskapsamman-
draget (RS).

6 kap 2-3 §§ lag om kommunal bokföring och redovisning

Balansräkningen innehåller posten justeringsposter eget kapital, vilket är en tillagd delpost.

Förutom de i årsredovisningen angivna avvikelserna har i granskningen noterats följande:

[Revisionens bedömning av avvikelser från regelverk och god redovisningssed](#)

RKR R1 Bokföring och arkivering – bedömning

Avvikelsen från rekommendationen RKR R 1 Bokföring och arkivering anges. Enligt Styrning och stöd Gävle pågår ett arbete för att ta fram detta men det är inte slutfört. Avvikelsen har kommenterats av revisionen sedan bokslut 2015 och har även påtalats i granskningen av ekonomisystemet Agresso 2014.

6 kap 2-3 §§ lag om kommunal bokföring och redovisning - bedömning

När det gäller utformningen av balansräkningen och informationen om justeringsposter eget kapital, kan detta förtydligas ytterligare i not kommande år. Motivet till delposten är att man vill redovisa utgående och ingående balans för eget kapital med samma belopp, där det tydligt framgår separat vilka justeringar som gjorts.

RKR R5 Leasing - bedömning

Kommunen tillämpar redovisning av finansiell leasing från och med årsredovisning 2021 med jämförelseåret 2020 omräknat. Redovisningen är ännu inte fullständig. Utförligare kommentarer finns under balans- och resultaträkning, finansiell leasing.

RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser

I rekommendationen framgår att om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, ska avsättningen utgöras av nuvärdet av framtida kassaflöden som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen. Vid nuvärdeberäkning ökas det redovisade avsättningsbeloppet över tiden som en konsekvens av att utbetalningstidpunkten närmar sig. Ökningen redovisas som en finansiell kostnad. Diskonteringsräntan (eller -räntorna) ska vara den räntesats som återspeglar kommunens villkor för tecknande av lån med motsvarande löptid. Vi konstaterar att den granskade avsättningen inte har nuvärdesberäknats.

Avvikelsen bedöms inte vara av väsentlig karaktär.

9 kap. 10 § lag om kommunal bokföring och redovisning

Vi noterar att kommunen skriver av immateriella anläggningstillgångar 3-10 år. I 9 kap. 10 § LKBR framgår att om nyttjandeperioden för en immateriell anläggningstillgång bestäms till längre tid än fem år ska en upplysning lämnas om skälen för detta. Vi noterar att ingen sådan upplysning lämnas i kommunens årsredovisning. Avvikelsen bedöms inte vara av väsentlig karaktär.

Tidplan

Avstämning har gjorts med SG Ekonomi innan rapport lämnats till revisorerna.

Kommunstyrelsen fattade beslut om årsredovisningen 12 april, inom lagstadgad tid (senast 15 april). Revisorerna har sitt sammanträde för behandling av granskningen av årsredovisningen, ställningstagande till godkännande av årsredovisningen samt underskrift av revisionsberättelsen 28 april 2022.

Balans- och resultaträkning

Granskning av poster i balansräkningen och resultaträkningen har utförts enligt riskanalys. För poster med förhöjd risk samt poster till väsentliga belopp har en utökad detaljgranskning utförts.

Granskning av väsentliga resultatposter

Slutsatsen är att verksamhetens intäkter i allt väsentligt är korrekt redovisat och kostnader har granskats utan väsentliga iakttagelser. Nedan redovisas det vi noterat som mest väsentligt för räkenskapsåret.

Skatteintäkter

Vi har granskat redovisningen av skatteintäkter genom verifiering mot underliggande dokument och beräkningar. Den preliminära kommunalskatten för 2021 baseras på eget skatteunderlag från 2019 med regeringens fastställda uppräkningsstal för år 2020 och 2019. Beloppet har vi verifierat mot Skatteverkets redovisningsräkning för preliminära medel 2021. Vad gäller preliminär slutavräkning innevarande år samt slutavräkningsdifferens föregående år, har vi stämt av totala beloppet mot Skatteverkets slutavräkning för 2020 samt mot slutlig prognos från SKR för skatteavräkning 2021. Våra kontrollberäkningar av detta visar att redovisade skatteintäkter är upptagna till rätt belopp i årsredovisningen.

Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av skatteintäkter följer rekommendationen från RKR och därmed redovisas enligt god redovisningssed.

Generella statsbidrag och utjämning

Vi har granskat redovisningen av generella statsbidrag och utjämning genom verifiering mot underliggande dokument. Slutliga belopp för återkommande bidrag, dvs. inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regleringsavgift, införandebidrag samt LSS-utjämning fastställs via beslut från Skatteverket. Vad gäller fastighetsavgifter, som även de är återkommande, kompletteras den beslutade utbetalningen med en prognos via SKR.

Kontroller har skett mot beslut från bidragsgivaren samt inbetalningsavier från bank för att kontrollera att intäkterna existerar. Vi har kontrollerat att

kommunen har intäktsfört statsbidragen i takt med att förpliktelse som är angivna i villkor från bidragsgivare uppfylls.

Utöver de återkommande bidragen finns två tillfälliga bidrag. Ett nytt statsbidrag för i år om 40,9 mnkr, för att säkerställa en god vård för omsorg av äldre. Fördelningen av detta bidrag till Gävle kommun, har vi verifierat mot Socialstyrelsen samt Regeringskansliet. Det andra tillfälliga statsbidraget är även det nytt för i år. Det uppgår till 12,3 mnkr och avser en tillfällig förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2021. Fördelningen av detta bidrag till Gävle kommun, har vi verifierat mot Skolverket.

De felaktigheter revisionen noterat i underliggande beräkningar har rättats innan årsredovisningen behandlades i kommunstyrelsen. Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av generella statsbidrag och utjämning följer rekommendationen från RKR och därmed är de redovisade enligt god redovisningssed.

Pensionskostnader

Ett nytt antagande om livslängd har gjorts under 2021 som innebär en längre livslängd som i sin tur leder till en ökning av pensionsskulden. Detta har gett en effekt av ökade pensionskostnader jämfört med tidigare år.

Kommunen har även tecknat ett avtal om en försäkringslösning uppgående till en kostnad på -717 mnkr inklusive löneskatt. Avtalet innebär en inlösen av vissa pensioner som intjänats före 1998. Dessa pensioner är inte, enligt gällande redovisningslagstiftning för kommuner, bokförda som en skuld i balansräkningen utan återfinns i stället såsom en ansvarsförbindelse. Det innebär att hela summan redovisas som en kostnad i kommunens resultaträkning år 2021. Vi har verifierat att ett beslut har tagits på kommunfullmäktiges sammanträde i november 2021.

Extraordinära kostnader

Det skyfall som drabbade kommunen i augusti månad medförde extraordinära kostnader på 265,5 mnkr. Av dessa utgör 250 mnkr rörelsebidrag till Gävle Vatten AB för att täcka beräknade skadeståndsanspråk som kan komma att ställas mot bolaget. Vi har verifierat att ett beslut har tagits på kommunfullmäktiges sammanträde i december 2021 att ge ett

rörelsebidrag till Gävle Vatten AB. Övrigt belopp, 15,5 mnkr avser uppkomna och beräknade kostnader inom kommunens nämnder.

Då verksamhetsbidraget avser förlusttäckning är vår bedömning att det är korrekt att redovisa bidraget som kostnad och inte som ökning av finansiell anläggningstillgång.

Granskning av väsentliga balansposter

Slutsatsen är att balansposterna inte har några väsentliga avvikelser, alternativt avvikelser som vi inte har några invändningar mot.

Finansiell leasing i årsredovisning 2021

I revisionsberättelsen 2020 godkände inte de förtroendevalda revisorerna årsredovisningen med hänvisning till att kommunen inte redovisade finansiell leasing enligt RKR:s rekommendation. Enligt en fördjupad granskning, där de 37 största hyreskontrakten med GFAB, Gavlegårdarna och Bokbacken AB (extern hyresvärd) granskades, var skillnaden gällande tillgångar och skulder i balansräkningen drygt 1,7 mdr. Detta påverkade det finansiella nyckeltalet kommunens soliditet väsentligt. Kommunfullmäktige beslutade att godkänna årsredovisningen, men gav kommunstyrelsen ett uppdrag att se över rutinerna för redovisning av leasing inför nästa årsredovisning.

Vi konstaterar att ett betydande arbete har gjorts för att gå igenom hyresavtalen från GFAB för 2017 och framåt för att redovisa dessa i enlighet med redovisningsrekommendationen. I årets årsredovisning tas hyresavtal upp till ca 1,5 mdr som tillgångar och skulder i balansräkningen. Fokus har i det första skedet legat på hyresavtalen med GFAB. Utredning av hyresavtalen med AB Gavlegårdarna, externa hyresavtal samt äldre hyresavtal från GFAB kommer att göras under 2022. Detta innebär att beloppen avseende finansiell leasing kommer att bli högre. I dagsläget går det inte att säga hur mycket högre.

Vidare har kommunens räntekostnader för finansiell leasing ökat i och med att kommunen under 2021 har klassificerat om flera av sina hyresavtal som är av finansiell karaktär. Detta medför att en räntekostnad bokförs vilket är i enlighet med RKR R5 leasing. Kommunen tillämpar samma

räntesats som på utlåningen inom kommunkoncernen vilket är drygt 2 procent. Vi har ingenting att invända mot antagandet.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen hörsammat kommunrevisionens tidigare synpunkter, vilket vi ser positivt på. Styrelsen har tillsammans med tjänstemannaledningen genomfört ett omfattande arbete, som täcker relevanta områden, i syfte att se till att finansiell leasing redovisas på ett korrekt sätt. Utredning av hyresavtalen är inte komplett, men pågående och kommer enligt styrelsen att slutföras under 2022. Sakkunniga kommer att fortsätta sin granskning under 2022.

Avskrivningar och nedskrivningar

Vi noterar att komponentavskrivning sker på de tillgångar kommunen äger själva. Leasingkontrakt som redovisas enligt principer för finansiell leasing skrivs inte av utifrån olika komponenters livslängd. Avskrivning sker i stället utifrån avtalets löptid. Kommunen motiverar detta med att det inte med rimlig grad av säkerhet kan fastställas att äganderätten övergår till kommunen vid slutet av leasingperioden, varför objektet enligt RKR R5 i stället ska skrivas av helt under leasingperioden, eller nyttjandeperioden, om denna är kortare. Vi har ingenting att invända mot kommunens bedömning.

Internbanksverksamheten

Kommunkoncernen har under 2021 ändrat sin hantering avseende upplåning av likvida medel. Utifrån tidigare hantering tog kommunen ett externt lån på det belopp som dotterbolaget behövde. Därefter lånade kommunen ut summan till bolaget. Skuldförbindelser tecknades och signades av part från bolaget och från kommunen. Detta skapade enligt uppgift mycket administration eftersom det blev många lån att hålla koll på.

Numera har inte kommunen interna reverser utan bolagen har i stället en ökad limit på respektive bolags underkonto i Nordea. Detta innebär att en fordran på respektive bolag bokförs utifrån saldot på bolagets underkonto i cashpool systemet.

Inför varje år tar kommunfullmäktige ett beslut hur mycket respektive bolag får låna. Utifrån detta sätts limiten på underkontot i cashpool systemet. Skuldförbindelser planeras att upprättas utifrån beslutad limit.

Exploateringsfastigheter

Vi konstaterar att kommunen har, för granskade projekt, en tillräcklig marginal i sin försäljning av exploateringsprojekt varför inget nedskrivningsbehov föreligger. Vår bedömning efter granskning är att exploateringsredovisningen följer reglerna i LKBR 6 kap. 6 §.

Avsättningar

Avsättningar för kostnader i samband med översvämning är förenad med stor osäkerhet. Vår bedömning är att villkoren för avsättning är uppfyllda, men att osäkerheten i posten är fortsatt stor då skadorna ännu inte fullt ut är kända. Vår bedömning är dock att utifrån den information som framkommit har redovisning skett enligt god redovisningssed.

Avsättningar avseende gamla deponier har detaljgranskats. Av 7 kap. 11 § LKBR framgår att en avsättning ska motsvara den på balansdagen bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Med bakgrund av detta bör en bedömning göras kring avsättningens värdering i samband med upprättandet av årsbokslutet. Vi konstaterar att ingen ny bedömning har gjorts för den granskade avsättningen. Vi konstaterar att den granskade avsättningen inte har nuvärdesberäknats. Effekten bedöms inte vara av väsentlig karaktär men det bedöms de facto som ett avsteg mot god redovisningssed.

Semesterlöneskuld och kostnader för semesterlöner.

Vi kan vid denna granskning konstatera att det föreligger vissa svårigheter att få fram underlag på ett enkelt sätt. Samtliga stickprov har inte kunnat härledas, men de stickprov som kunnat härledas har varit korrekta.

Vi kan också notera att kostnader för semesterlön inte allokeras löpande på den enhet som ska belastas. Detta utgör ingen avvikelse utifrån vårt uppdrag att granska räkenskaperna, men kan vara värt att poängtera då det kan försvåra styrning och ledning.

Sammanställd redovisning

Gävle kommunkoncern genererar ett negativt resultat om -422,9 mnkr och består av resultatet för Gävle kommun som redovisar en förlust om -590,9 mnkr samt resultatet från bolag och förbund om 340 mnkr (efter hänsyn tagen till övriga bokföringsmässiga justeringar om -22,6 mnkr). Därutöver tillkommer sedan resultatpåverkande poster om -172 mnkr.

Gävle kommunkoncerns resultat är 1 118,1 mnkr lägre jämfört med föregående år, vilket främst beror på kommunens resultat som minskat med 1 090,6 mnkr. De kostnader som främst påverkat kommunens resultat negativt är en jämförelsestörande post samt en extraordinär kostnad. Den jämförelsestörande posten avser en pensionsförsäkringslösning om 716,9 mnkr som är en engångskostnad. Den extraordinära kostnaden uppgår till totalt 265,5 mnkr och avser kostnader i samband med skyfallet, där Gävle Vatten AB fått 250 mnkr i rörelsebidrag för att täcka beräknade skadeståndsanspråk. Övriga 15,5 mnkr avser uppkomna samt beräknade kostnader inom kommunens nämnder.

Totalt uppgår övriga resultatpåverkande poster till 172 mnkr. Det som till största del påverkar kommunkoncernens resultat är GSABs utdelning, vilken är 0,9 mnkr högre jämfört med föregående år, samt en realisationsförlust i samband med minskad ägarandel i Svenska kommunförsäkrings AB. Under året har kommunen även ändrat redovisningsprinciperna för finansiell leasing. Detta har främst påverkat kommunen samt GFAB och påverkar kommunkoncernens resultat negativt med -17,9 mnkr.

Gävle kommunkoncern 2021-12-31	(mnkr)
Resultat Gävle kommun	-590,9
Resultat bolag och förbund	340,0
Resultatpåverkande poster:	-172,0
Utdelning GSAB	-93,6
SKFAB ändrad koncernstruktur	-60,5
Leasing	-17,9
Resultat Gävle kommunkoncern	-422,9

De felaktigheter revisionen noterat i underliggande beräkningar har rättats innan årsredovisningen behandlades i kommunstyrelsen. Vår bedömning är att koncernens resultat- och balansräkning i årsredovisningen överensstämmer med granskade underlag och beräkningar.

B Är resultatet förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?

Kommunövergripande måluppfyllelse

De fem kommunövergripande målen utgör en del av Gävle kommuns styrmodell som har beslutats av kommunfullmäktige. Från och med 2020 har Gävle kommun infört en ny styrmodell som bygger på tillitsbaserad styrning. I samband med detta har den tidigare styrmodellen, vilken utgick från balanserad styrning, ersatts. Effekten av detta är att kommunen numer har fem kommunövergripande verksamhetsmål. Dessa mål gäller för hela mandatperioden. Styrmodellen kompletteras med anvisningar från Styrning och stöd Gävle, om hur målstyrning och måluppfyllelse ska redovisas i såväl kommunens årsredovisning som nämnders och bolags verksamhetsrapport per helår. Enligt anvisningarna ska målanalysen bestå av två delar. Ena delen är en beskrivning av de viktigaste aktiviteterna som genomförts för att uppnå målet och vad som kan förbättras. Andra delen är en analys av utfallet eller den bedömda statusen på indikatorerna. Indikatorernas status ska bedömas på en tregradig färgskala (röd, gul och grön). När det gäller måluppfyllelsen ska den bedömas genom en sammanvägning av de två ovan delarna. En tregradig färgskala ska användas med följande gradering:

- Rött = stor avvikelse mot målet.
- Gult = målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt.
- Grönt = målet är uppnått.

För helåret är bedömningen att alla de fem målen avseende verksamheten anses vara delvis uppfyllda. Årets utfall är dock präglad av rådande Covid-pandemi där många av de restriktioner som utfärdats har fått effekt på måluppfyllelsen.

Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Målet anses vara delvis uppfyllt och består av fem indikatorer varav fyra är uppfyllda och en ej uppfylld. Gävle kommun har under flera års tid haft en bristande måluppfyllelse vad gäller skolresultaten. För att nå kraftigt förbättrat resultat pågår fortsatt arbete med de långsiktiga insatserna kring utveckling av det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet, nyanländas lärande, övergångar och överlämningar, systematiskt

kvalitetsutvecklingsarbete samt med andra yrkeskompetenser för att avlasta lärare. En viktig framgångsfaktor är också att skolledare och lärare får koncentrera sig på att fokusera på undervisningen och mötet med eleverna.

Utfallet för Andelen elever i åk 9 som är behörig till ett nationellt program på grundskolan har ökat från 84,9 % föregående år och uppgick till 86,5 % vilket innebär att målvärdet 85,7 % uppnås. För riket är siffran 86,2 %. Detta trots elevers och lärares ökade frånvaro och tider av fjärr/distansundervisning under pandemin. Ökningen ses därför som mycket positiv med tanke på hur pandemin har påverkat både elevers och lärares närvaro i skolan. Skillnaderna mellan könen har minskat betydligt och är enbart 0,8 procent till flickornas fördel, i riket är skillnaden närmare 2 procent. Under året har många olika insatser för att öka måluppfyllelsen gjorts. En är utökad undervisningstid som till exempel morgonskola och lovskolor. Dessutom har elevens val använts för att ge mer tid i det ämne eleven behöver stöd i eller för att utmana elever ytterligare. Elever har även fått möjlighet till läxhjälp både i egen regi och genom stiftelsen Läxhjälp.

Andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år har ökat något i jämförelse med föregående år då utfallet blev 72,2 %. Årets utfallet blev 72,7 % och målvärdet på 71,9 % uppnås därmed. Den relativt låga ökningen gör dock att Gävle hamnar i paritet med övriga kommuner i landet. Gävles resultat ligger nu under snittet för riket som uppgick till 73,9 %. Tidigare uppgifter från Skolverket och Skolinspektion visar på att den samlade frånvaron i gymnasieskolan har varit lägre än normalt sedan distansstudier infördes, detta synes gälla även för 2021.

År 2020 tog SCB beslut om en reviderad sekretesspolicy vilken innebär att uppgifter om fristående skolor omfattas av sekretess. Efter att frågan behandlats av Kammarrätten och vunnit laga kraft, har Skolverket gjort förändringar i vilken statistik som presenteras. Från och med 1 september 2020 presenteras endast statistik på riksnivå. Detta innebär att analyser med andra kommuner eller huvudmän inte kan göras. Det är enbart statistik från de kommunala verksamheterna som presenteras. För Gävles del är andelen elever som går i fristående verksamheter 22 % i grundskolan och 25 % i gymnasieskolan år 2021.

Andelen elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning uppgick till 77,2 % vilket är bättre än föregående år då utfallet var 76,4 %. Målvärdet är 71 % och uppnås därmed.

För indikatorn andel elever som godkänns inom kommunal vuxenutbildning blev utfallet 81,5 % och målvärdet om 68 % uppnås. Detta är en markant ökning från föregående år, motsvarande siffra för utfallet var då 65,5 % och målvärdet var föregående år 67 %. Detta trots att viss del av undervisningen har skett på distans. Ett arbete pågår med att utveckla antagningen för att motverka avhoppen. Detta sker i samarbete med arbetsmarknad och stöd (ARBOS), ett integrerat arbete mellan försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder. Målgruppen är främst elever inom SFI (svenska för invandrare).

Inom målet finns en indikator som bedöms som ej uppfylld. Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning ligger på samma siffra som föregående år, 26 %. Målvärdet om 29 % uppnås precis som föregående år inte. Gävles resultat ligger återigen 3 procentenheter under rikssnittet som var 29 %. Tillsammans med övriga kommunkoncernen ska kommunstyrelsen gemensamt bidra till insatser som leder till en god kompetensförsörjning. Det fördjupade och breddade samverkansavtalet med Högskolan kan bidra till att säkra kommunens och koncernens framtida kompetensförsörjning.

Indikator	Utfall		Målvärde
1 Andel elever i årskurs 9 som är behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan	86,5 %	●	85,7 %
2 Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år.	72,7 %	●	71,9 %
3 Andel elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning	77,2 %	●	71 %
4 Andel elever som godkänns inom kommunal vuxenutbildning	81,5 %	●	68 %

Indikator	Utfall	Målvärde
5 Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning	26 % 	29 %

Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

För målet redovisas inget utfall. Bedömningen av måluppfyllelse har endast gjorts från genomförda aktiviteter. Målet anses delvis uppfyllt. Målet består av fem indikatorer och är desamma som för Kommunstyrelsen. Alla indikatorer saknar utfall.

Utfallet för nöjd inflytandeindex som helhet uppgick föregående år till 36, vilket är detsamma som för 2019. För 2021 finns inga värden rapporterade i Kolada. Resultatet baseras på medborgarundersökningen från SCB. Utfallet för indikatorn förtroende har de två tidigare åren varit index 40 och indikatorns målvärde är index 43. Inte heller här finns några utfall rapporterade i Kolada. Detta gör att jämförelser med riket blir svåra att göra.

Det fem indikatorer som saknar utfall är Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel % av befolkningen, Självskattat hälsotillstånd, Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv., Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) samt Förtroende. Avsaknaden av utfall medför att det är svårt att göra någon djupare analys av detta mål.

Utfallet för vuxna biståndsmottagare med långvarigt bistånd, andel % av befolkningen har inte presenterats för 2021. I resultatet för 2020 låg Gävles siffra på 37,8. Södertälje låg högst med 60,2 och Arjeplog lägst med 8,2.

Utfall saknas för 2021 för Självskattat hälsotillstånd. Enligt kommunplanen mäter indikatorn andel av invånare 16-84 som angivit att det egna allmänna hälsotillståndet är bra eller mycket bra. Utfallet baseras på data på Folkhälsomyndigheten, Hälsa på Lika villkor samt från regionala enkäter.

Indikatorn invånare 16-84 med avsaknad av tillit till andra, saknar utfall. Målvärdet ligger på 22 %. Resultatet baseras på data från fyra

befolkningsenkäter. Motsvarande siffror för riket uppgår till 28 %, dock saknas utfall för vissa kommuner.

I övrigt noteras att anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000inv för 2021 ännu inte finns tillgängligt. Statistiken från Kolada visar utfallet 1070 för 2020 vilket fortfarande innebär att målvärdet om 980 inte uppnås, motsvarande utfall för riket är 986.

Indikator	Utfall	Målvärde
1 Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel % av befolkningen	—	1,4 %
2 Självskattat hälsotillstånd	—	76 %
3 Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 in	—	980
4 Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	—	22 %
5 Förtroende	—	index 43

Påtagligt förbättrat företagsklimat

Målet anses som delvis uppfyllt. Målet består av fem indikatorer varav en anses uppnås delvis, tre anses ej uppnådda och en saknar utfall. Indikatorerna är desamma som för kommunstyrelsen. Analys och kommentar till indikatorerna i årsredovisningen är begränsad.

Utfallet för NKI 2021, kommunens service till företag, publiceras i april 2022 men preliminära siffror pekar mot ett uppfyllt/nära uppfyllt indikatorvärde. Utfallet visar ett index på 70 och målvärdet är 75. För 2019 var utfallet 73 vilket var Gävles bästa resultat sedan mätningarna startade. Undersökningen utgår ifrån sex kategorier och ett utfall på 70 eller mer anses vara bra, de sex olika kategorierna är Brandskydd, Bygglov, Livsmedelskontroll, Markupplåtelse, Miljö- och hälsoskydd, Serveringstillstånd.

Indikatorn Nyregistrerade företag uppgick föregående år till 5,44 och målvärdet var 7. För 2021 saknas utfall för denna indikator, målvärdet ligger

på 7,2. Det kan dock antas att färre valt att starta eget företag på grund av den osäkerhet som råder i samband med Covid-19.

Den rankinglista som Svenskt Näringslivs rapporterade under hösten visade på en viss förbättring men Gävle kommun ligger långt från uppsatt indikatorvärde. Gävles placering i ranking av företagsklimat har på senare år försämrats. 2019 tappade Gävle kommun 19 placeringar i ranking och placerade sig på plats 273. Föregående år tappade Gävle ytterligare placering och slutade på plats 279. Detta resultat har förbättrats och Gävle rankas nu på plats 271. Detta innebär en förbättring mot föregående år och även mot 2019. Rankingen är beroende av ett antal delmoment som baserar sig på både statistik och svar från företag. I kommunplanen belyses särskilt vikten av fyra synpunkter från näringslivet; attityder till företagande, kompetensbrist, upphandling och bemötande. I rapporten framgår att Gävle placerar sig på plats 284, både vad det gäller kommunpolitikerns respektive kommunalanställda tjänstemäns attityder till företagande. Det är en förbättring med tre respektive två placeringar jämfört med föregående år. På frågan om tillgång på arbetskraft med relevant kompetens har det skett en markant förbättring, kommunen har gått från plats 226 till 192. Även inom frågorna om upphandling och service och bemötande har det skett en markant förbättring jämfört med föregående år. Kommunen innehar nu platserna 229 respektive 268. Det innebär att kommunen för 2021 har brutit den nedåtgående trenden. 2021 års ranking bygger till två tredjedelar på en enkätundersökning till företagen som genomfördes under första kvartalet 2021 och ytterligare en tredjedel statistik från SCB och UC.

Arbetslösheten har till följd av pandemin ökat i hela landet och målet om högst 1,4 procentenheters avvikelse från rikssnittet uppnås inte. Utfallet om 2,5 % är dock bättre än föregående år då utfallet var 2,7 procentenheter. Med hänvisning till coronapandemin bör viss försiktighet iaktas vid analys av indikatorvärdet arbetslöshetsavvikelse då osäkerhetsfaktorn bedöms vara fortsatt stor. Utvecklingen baseras på omvärldsfaktorer, inte enbart lokala händelser såsom aktiviteter genomförda av Gävle kommun.

Indikatorn för byggklar mark uppgick till 12,9 ha vilket innebär att målvärdet om 60 ha inte uppnås. Utfallet är en försämring jämfört med föregående år med 5,2 ha.

Det framgår att det är svårt att analysera och dra kompletta slutsatser utifrån utfallen på indikatorerna samt de resultat som finns tillgängliga.

Detta beror på att vissa indikatorers utfall rapporteras på helår med ett eftersläp och inte finns tillgängliga vid tillfället för denna rapportering.

Sammantaget kan konstateras att Gävle kommun inte uppnår ett övergripande grönt resultat på de, för det övergripande målet, beslutade indikatorerna och dess utfall.

I analys av indikatorerna framgår att det är en spridning mellan utfallet av indikatorerna vilket försvårar analysen då exempelvis NKI pekar på ett positivt utfall/nära uppfyllt indikatorvärde medan övriga indikatorer pekar på ett negativt utfall. Det belyses också att i vissa fall bygger indikatorerna på värden där utfallet inte speglar hela verksamhetsåret. Kommunen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra företagsklimatet, bland annat i form av att skapa en Näringslivsavdelning. Ett näringslivsprogram är framtaget i samverkan mellan näringslivet, myndigheter och Gävle kommun i syfte att stärka det lokala näringslivet. En revidering av Näringslivsprogrammet beslutades av kommunfullmäktige i september 2021. Föregående år fattades beslut om att konsekvensanalys för beslut som rör näringslivet skulle göras. I ett första steg kom näringslivsanalysen att användas som ett beslutsunderlag för beslut som fattades i kommunstyrelsen. En analys kan upprättas när beslut om exempelvis detaljplaner, exploateringsprojekt eller strategiska program ska fattas. Syftet med konsekvensanalysen är att kunna arbeta mer systematiskt med näringslivsfrågorna i Gävle kommun genom bättre beslutsunderlag.

Indikator	Utfall		Målvärde
1 NKI, Kommunens service till företag	index 70		index 75
2 Nyregistrerade företag			7,2 st
3 Företagsklimat (ranking)	plats 271		högst 110
4 Byggklar mark för företagande	12,9 ha		minst 60 ha
5 Arbetslöshet, avvikelse från rikssnittet (procentenheter)	2,5 %		högst 1,4%

En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Målet består av sex indikatorer varav två anses uppfylla och fyra är ej uppfyllda. De indikatorer som inte uppnås är Antal hektar byggklar mark till näringslivet inom Gävle kommun, Andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik, Antal cyklister vid fasta mätpunkter och Antal gående i stadskärnan. Indikatorerna är desamma som för kommunstyrelsen.

Utfallet för nettotillskott av bostäder genom ny-till och ombyggnad nås inte. Utfallet blev 701 st vilket kraftigt understiger målvärdet om 800.

Trots det har målvärdet bedömts som grönt, dvs uppnått. För att möta visionen om att Gävle kommun 2030 har 120 000 invånare krävs 800 bostäder/ år. Dock ökar inte invånarantalet i takt med visionen. Enligt Statistikmyndigheten SCB uppgick befolkningen i Gävle kommun till 103 136 invånare vid utgången av december månad 2021. Det innebär en folkökning med +232 personer under helåret 2021, vilket är en väsentligen mindre ökning jämfört med motsvarande period föregående år (+486).

Många detaljplaner har antagits under året, vilket tyder på en redan god planberedskap med ytterligare cirka 900 bostäder vilket ger en planberedskap på cirka 2300 bostäder. Antalet färdigställda bostäder under året blev 701 st. Dock nås inte måluppfyllelse, målvärdet är minst 800 st.

Byggklar mark till för företagande uppgick till 12,6 ha och målvärdet som var minst 60 ha mark uppnås inte. Utfallet för indikatorn Gävlebornas uppfattning om att leva och bo i kommunen blev 92 och når således målvärdet om 71. Detta överensstämmer med vad den genomsnittlige invånaren anser i riket. Resultatet är hämtat från 1 600 slumpmässigt utvalda gävlebor (18 år eller äldre) i SCB:s Medborgarundersökning hösten 2021, varav svarsandelen uppgick till 36 procent, vilket är en låg svarsprocent.

Utfallet för indikatorn andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik ligger på 10,9 % och når inte målvärdet på 26 %. Minskade kollektivtrafikresor, cykelresor förbi mätpunkter och gående i stadskärnan kan alla bedömas vara ett resultat av våra förändrade Covid-19-vanor att inte resa eller gå till och från jobb, handel, aktiviteter och nöjen. Folkhälsomyndigheten har avrått från användandet av kollektivtrafik. Detta gör det

svår att nå måluppfyllelse. Vad gäller indikatorn antal cyklister vid fasta mätpunkter är utfallet 3 994 och målvärdet ligger på 8 300. Föregående år var utfallet 4169, således har en minskning skett. Detta kan bero på att flera mätpunkter har haft en sensor som varit skymd samt på det hemarbete som skett under 2021. Utfallet för den sistnämnda indikatorn kan också hänföras till pågående pandemi, en minskning från 1,17 till 1,11 i jämförelse med föregående år.

Indikator	Utfall		Målvärde
1 Nettotillskott av bostäder genom ny-,till- och ombyggnad	701 st		minst 800 st
2 Antal hektar byggklar mark till näringslivet inom Gävle kommun	12,6		Lägst 60 ha
3, Gävlebornas uppfattning om att bo och leva i kommunen. Andel (%) som tycker "Ganska bra" eller "Mycket bra"	92		Lägst 71
4 Andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik	10,9 %		Lägst 26 %
5 Antal cyklister vid fasta mätpunkter	3 994		Lägst 8 300
6 Antal gående i stadskärnan	1,11 %		Lägst 1,81 %

En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Målet består av sex indikatorer och saknar utfall för 2021 på alla indikatorer utom en, Bästa miljökommun. Det innebär att siffrorna som visas är föregående års utfall på resterande indikatorer. Analys och kommentar till indikatorerna i årsredovisningen är därför begränsad.

Under 2020 uppdaterades det Miljöstrategiska programmet och kommunen har under de senaste åren placerat sig i toppen av Aktuell hållbarhets kommunranking. Dock tappar kommunen placeringar 2021. Gävle kommun hamnar på plats 6 av 290 i årets kommunranking. Det är en försämring jämfört med plats 2 i förra årets ranking. Målvärdet är plats 5, dock har man ändå valt att markera indikatorn som grön, det vill säga

som att målvärdet är uppfyllt.

När det gäller indikatorerna för avfall i hushåll, skyddad natur samt växthusgaser finns inget utfall för 2021. Dock kommer utfall för dessa indikatorer att finnas i miljöbokslutet. Koldioxidutsläppen har minskat sedan 2017, men inte i den takt som krävs. Andelen skyddad natur var oförändrad år 2020, 4,3 % Kvävedioxidhalten samt partikelhalten vid Södra Kungsgatan visade lägre utfall under pandemin för år 2020. Bedömningen anses vara minskad trafik på grund av covid-19. Tidigarelagd gatusopning, fler biogasbussar, elhybrider, elbilar samt fler fordon som kör med bränslet HVO anses även det vara en bidragande orsak till det lägre utfallet för 2020.

Indikator	Utfall		Målvärde
1 Aktuell hållbarhets miljöranking Bästa miljökommun	6		5
2 Utsläpp till luft av växthusgaser	2,89		0,97
3 Vattenförekomster (sjöar och vattendrag) ekologisk och god kemisk status	16 %		35 %
4 Skyddad natur totalt	4,3 %		4,5 %
5 Uppmätt kvävedioxidhalt vid Södra Kungsgatan 12	99		175 ggr/år
6 Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	423		400

Årets måluppfyllelse för Gävle kommun har i stor uträkning påverkats av pandemin och många verksamheter har fått ställa om eller ställa in.

Måluppfyllelsen för företagsklimat är fortfarande en utmaning och endast en av indikatorerna kopplad till målet om ett påtagligt förbättrat företagsklimat är nära måluppfyllelse. Samtidigt bedöms företagsetableringar, mål om arbetslöshet med mera har påverkats kraftigt av pandemin. Med tanke på demografiska faktorer såsom en åldrande befolkning och en stor andel yngre är det viktigt att så många möjligt i arbetsför ålder arbetar för att välfärden inte ska urholkas. Pandemin har skyndat på digitaliseringen och fler och fler rapporter kommer om att så kallade enkla jobb

försvinner i allt större utsträckning. Utbildning kommer således vara ett måste för att trygga framtida kompetenskrav. Skolan och skolresultaten är därför avgörande för att säkerställa tillgången till framtida arbetskraft. En fullföljd grundutbildning minskar dessutom risken för utanförskap och ett framtida bidragsberoende. Det är därför glädjande att se att skolresultaten har förbättrats och att de åtgärder som vidtagits tycks ha gett effekt trots rådande pandemi.

Slutligen noterar vi att om antalet invånare ökar i den takt som förväntas kommer fler bostäder behövas. En analys av kommunen visar på ett behov av 10 000 bostäder. Årets utfall visar dock på att befolkningsökningen är lägre än beräknat men om ökningstakten fortsättningsvis sker enligt prognos kommer en bristande måluppfyllelse vad gäller bostadsbyggandet få negativa konsekvenser.

Vi kommer att fortsätta följa utvecklingen av resultaten.

Finansiella mål och uppföljning av måluppfyllelse

De finansiella målen och verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning speglar kommunens ekonomiska ställning. Samtliga tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning 2021 uppnås.

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna

Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Med resultat i detta mål avses resultat exkl. realisationsvinster och exploatering. Den indikator som är kopplat till målet har ett genomsnittligt resultat under senaste åtta åren som målvärde. Anledningen till detta är att det ekonomiska överskottet över tid bedöms vara viktigare än resultatet enskilda år.

Indikator:

Resultat i procent av skatteintäkter, skatter, generella statsbidrag och utjämning. Genomsnittligt resultat under de senaste åtta åren.

Målvärdet för indikatorn är satt till 2,5 % för 2021 och utfallet om 3,0 % när därmed det budgeterade överskottet under de senaste åtta åren. Jämförelse med föregående år saknas i årsredovisningen. Utfall 2020 var 2,8 %.

Måluppfyllelse:

Sedan 2020 är det långsiktiga målet för kommunkoncernens resultat reviderat till 1 % från tidigare 2 %.

Revisionen noterar att målvärdet höjts upp för året från 2,22 % som var målvärdet 2020. Enligt kommunplanen kommer målvärdet sedan sänkas igen årligen fram till 2024 då det är satt till 1,8 %.

Kommunens totala resultat om -590,9 mnkr, påverkas av jämförelsestörande poster med totalt 556,8 mnkr samt extraordinära kostnader om 265,5 mnkr.

I Gävle kommuns finansiella mål är det definierat att det är exploateringsresultat och realisationsresultat som ska räknas bort från resultatet. För 2021 räknas även kostnaden för förtidslösen av ansvarsförbindelse gällande pensioner bort. Detta då den sedan tidigare är beaktad i kommunens åtaganden och därmed i finansiella mål och redovisning av bland annat soliditet. Vi noterar att utdelningen till Kommuninvest Sverige AB om 2,5 mnkr som redovisas som jämförelsestörande post i årsredovisningen därmed inte räknas bort.

Revisionen noterar att Gävle kommun som ägare har hanterat det underskott som uppstått i Gävle Vatten AB för de kostnader bolaget fått i samband med översvämningen, uppskattade till 250 mnkr, som ett resurstillskott. Totala kostnader hänförliga till översvämningen uppskattas till 265,5 mnkr. Dessa kostnader har bedömts som extraordinära kostnader, varpå de inte räknas med i beräkningen för målet och påverkar därmed inte utfallet.

Jämförelsestörande poster som ej räknas med är:

- Realisationsvinster 55,2 mnkr
- Exploateringsverksamheten 104,9 mnkr
- Pensionsförsäkringslösning -716,9 mnkr

Extraordinära kostnader som ej räknas med är:

- Skyfallet 265,5 mnkr

Utan ovan jämförelsestörande poster och extraordinära kostnader uppgår resultatet för kommunen till 231,5 mnkr 2021, vilket är 3,0 % av skatteintäkter, skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Vi delar bedömningen som anges i årsredovisningen, att målet uppnås.

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Kommunkoncernens soliditet inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet, som är den ena indikatorn till målet, uppgår till 35,6 %, och klarar målvärdet om minst 33,3 %. Detsamma gäller motsvarande indikator för kommunen, där soliditeten uppgår till 47,0 % vilket innebär att målvärdet om minst 45,4 % uppnås.

Vi noterar att indikatorn för kommunkoncernens soliditet inklusive GFAB har beräknats annorlunda mot tidigare år. Detta beror på den ändrade redovisningsprincipen av leasing. I GFAB-koncernen har finansiell leasing tillämpats för 2021. Moderbolaget GFAB däremot redovisar operationell leasing som tidigare. Bakgrunden till det här nyckeltalet är att redovisa soliditet som om kommunen äger samtliga verksamhetslokaler och GFABs tillgångar finansieras nästan uteslutande av kommunen.

Den andra indikatorn för målet är kommunkoncernens skuldsättningsnivå där målvärdet är 85 100 kr per invånare. Utfallet är 82 179 kr per invånare och kommunkoncernen klarar därmed målvärdet för 2021.

De felaktigheter revisionen noterat i underliggande beräkningar har rättats innan årsredovisningen behandlades i kommunstyrelsen. Vi delar bedömningen som anges i årsredovisningen, att målet uppnås.

Finansiell leasing – påverkan på soliditeten

Vi konstaterar att redovisningen av finansiell leasing 2021 har påverkat indikatorn kommunens soliditet, men att det inte blir så tydligt i årsredovisningen, då man använder den s k soliditet 2.

Det finns två soliditetsmått för kommuner. Soliditet 1 är enklast: Eget kapital divideras med de totala tillgångarna. Då får man fram hur stor andel av tillgångarna som finansierats med egna medel utan externa lån.

Soliditet 2 tar hänsyn till ansvarsförbindelsen för pensioner som inte finns redovisad i balansräkningen. Eget kapital minus ansvarsförbindelsen för pensioner divideras med tillgångarna. I Gävle har man också valt att från

tillgångarna räkna bort förmedlade lån. De lån som kommunen ger borgen redovisas som tillgång motsvaras av lån som kommunen tagit upp, dvs skulder, alltså i realiteten ingen tillgång för kommunen.

Det soliditetsmått som redovisas i årsredovisningen är soliditet 2. De båda första soliditetsmåten i tabellen nedan redovisas till SCB:s statistik som redovisas i Kolada, där kommuner jämförs med varandra.

	2019		2020*)		2021*)	
	Gävle kommun	Större städer	Gävle kommun	Större städer	Gävle kommun	Större städer
Soliditet 1	40,3%	43,5%	36,8%	43,7%	33,8%	43,8%
Soliditet 2	45,3%	27,3%	48,9%	28,9%	47,0%	35,5%
Soliditet 2 inkl GFAB			31,3%		31,2%	

*) Finansiell leasing ingår i tillgångarna

Även 2020 har räknats om med hänsyn taget till finansiell leasing som en del av tillgångarna. Att soliditet 1 sjunker när även en stor del av specialfastigheterna i GFAB redovisas som de vore egna fastigheter (finansiell leasing) blir tydligt.

När det gäller soliditet 2 så påverkas den indikatorn, förutom av finansiell leasing, även av förändringar i ansvarsförbindelsen och de förmedlade lånen. År 2021 har 577 mnkr betalats till en försäkringslösning och därmed minskat ansvarsförbindelsen för pensioner med motsvarande belopp, vilket leder till att resterande del av eget kapital ökar. Även tillgångarna har påverkats då försäkringen betalades av bankmedel. De förmedlade lånen har ökat och minskar då tillgångarna 2021. Effekten netto blir att soliditet 2 minskar något jämfört med 2020.

I årsredovisningen redovisas soliditet 2 inklusive GFAB för 2020 och 2021. Denna soliditet ligger klart lägre och ligger närmare soliditet 1 för kommunen. Detta konstaterades av revisorerna redan 2020.

Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad.

Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Tidigare har den långsiktiga målsättningen varit 100 % självfinansiering. Den målsättningen ändrades i årsbudgeten för 2020 och målet anses

numera vara uppfyllt om självfinansieringen i kommunen överstiger 100 % och självfinansieringsgraden inklusive skattefinansierade verksamheter inom GFAB och AB Gavlegårdarna (ABG) över en åttaårsperiod överstiger 67 %.

Utfallet 2021 för självfinansieringsgraden de senaste åtta åren, totalt uppgår till 85 % och överstiger därmed målvärdet, satt till 60 % för 2021. Även självfinansieringsgraden isolerat för 2021 om 73 % klarar målvärdet, satt till 50 %.

Kommunens egen självfinansieringsgrad, per år har ett utfall på 88 % och klarar målvärdet satt till 73 % för 2021. Indikatorn för avskrivningars andel av investeringar, kommunens egna har ett utfall på 35 % och därmed uppnås även det målvärdet om 22,4 %.

De felaktigheter revisionen noterat i underliggande beräkningar har rättats innan årsredovisningen behandlades i kommunstyrelsen. Vi delar bedömningen som anges i årsredovisningen, att målet uppnås.

C. Uppfyller kommunen det lagstadgade balanskravet?

Balanskravet är ett lagstadgat krav på ett positivt resultat, enligt en fastställd beräkningsmodell (kommunallag (2017:725) 11 kap. 1 §, 5 §). Balanskravsresultatet för 2021 är -646,1 mnkr. Detta innebär att balanskravet inte uppfylls. Om kommunal bokföring och redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren (kommunallag (2017:725) 11 kap. 12 §).

Fullmäktige får besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl (kommunallag (2017:725) 11 kap. 13 §).

Vi noterar att Gävle kommun, med anledning av en jämförelsestörande post samt en extraordinär kostnad som tillsammans påverkat resultatet negativt med -982,4 mnkr, åberopar synnerliga skäl för att inte göra denna återställning.

En orsak till underskottet är pensionsåtagandet. Kommunfullmäktige beslutade vid sitt möte den 22 november 2021 § 6 att teckna avtal om en försäkringslösning, som innebär en inlösen av del av ansvarsförbindelsen. Det slutliga beloppet uppgick till -716,9 mnkr inklusive löneskatt. I ärendet beslutades också att kostnaden skulle utgöra synnerliga skäl för

att inte återställas om kommunen fick ett negativt balanskravsresultat för 2021.

En annan orsak till underskottet är det skyfall som drabbade kommunen i augusti och medförde extraordinära kostnader på 265,5 mnkr. Av dessa utgjorde 250 mnkr rörelsebidrag till Gävle Vatten AB för att täcka beräknade skadeståndsanspråk som kan komma att ställas mot bolaget. Beslut om rörelsebidraget togs av kommunfullmäktige den 13 december 2021 § 3. Övrigt belopp, 15,5 mnkr avser uppkomna och beräknade kostnader inom kommunens nämnder. I ärendet beslutades också att kostnaden skulle utgöra synnerliga skäl för att inte återställas om kommunen fick ett negativt balanskravsresultat för 2021.

Enligt årsredovisningens balanskravsutredning åberopar kommunen synnerliga skäl för att inte göra denna återställning. En stark finansiell ställning med en god soliditet åberopas liksom att vid beräkning av de finansiella målen har hänsyn tagits till kommande kostnader för pensioner som återfinns på ansvarsförbindelsen.

Vi bedömer att soliditet 2 är god i jämförelse med genomsnittet för större städer (se tabell ovan under Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans). Pensionskostnaderna har under lång tid räknats in i finansiella nyckeltal i Gävle. Fullmäktige har också tidigare fått ta ställning till de båda ärenden som föranlett underskottet och då beslutat om att synnerliga skäl ska åberopas.